

BAKURUBASANNI

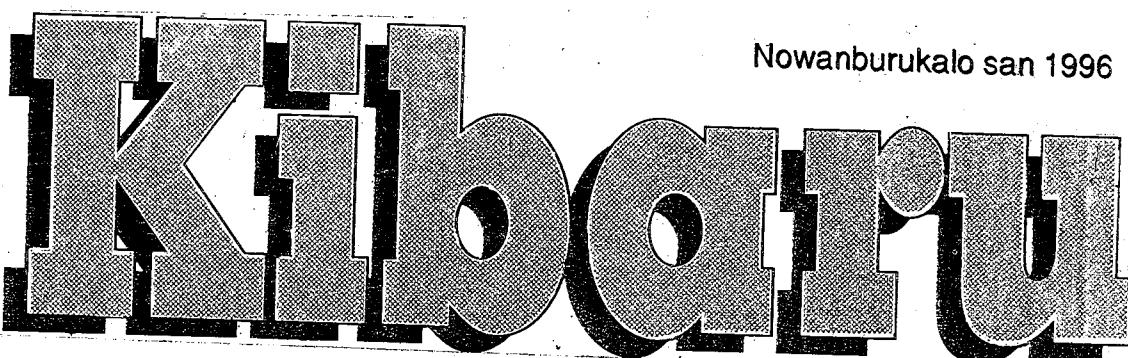
(nimor 12 song)

Mali kono = Dōrome 300

Afiriki kono = Dōrome 600

Jamana wəre = Dōrome 1000

Nowanburukalo san 1996

Kunnafonisēben bota kalo o kalo. BP: 24 Telefoni : 22-21-04. Bozola Bamako-Mali. San 24nan boko 298nan A song : dōrome : 15

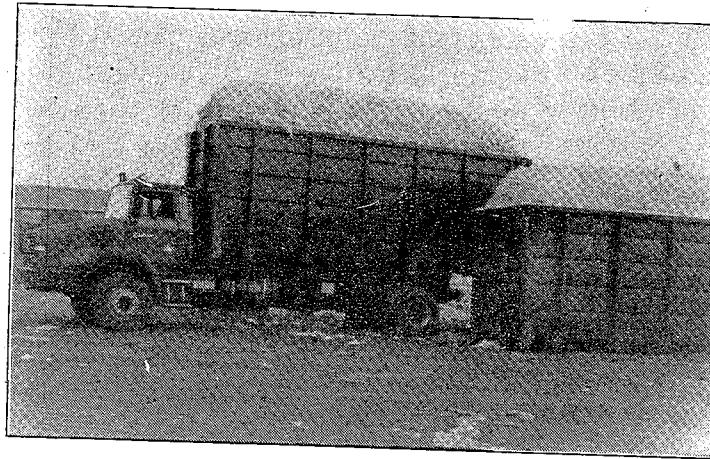
Koorisene ma sangawuli gansan Afiriki jamanaw kono.

Jateminelaw y'a jira ko koori senelen bugunna cogo min na ninan Afiriki jamanaw kono, k'o nōgōn mā ke fōlō kabini koorisene daminera. O misali tara Mali de kan, min ka koori ciyakēda «CMDT» y'a césiri, ka soro ke fō ka Mali ke Afiriki tilebinyanfan koorisenela fōlō, ani Afiriki mumē koorisenela filananye, Misira jamana kofe. N'a fōra ko Afiriki bēe kono, jamana kelen dōron de bē Mali ne koorisene la, o ye kunkorotako ni wasako ye, minnu kera sababu ye, Mali ka lakodōn, fō ka bonya ni tōgo soro kooriseneko la, dijē yōrō bēe kono. O siratige la, koori tōni hake minnu sōrola Afiriki jamanawfēninan, olu file :

Benēn : tōni	350.000
Burukina : tōni	151.200
Kodiwari : tōni	216.000
Mali : tōni	403.000
Senegali : tōni	31.300
Togo : tōni	102.500
Kameruni : tōni	195.000
Santarafiriki : tōni	32.300
Cadi : tōni	157.500
Lagine : tōni	10.600
Madagasikari : tōni	24.200.

Nin jamana 11 bēe ka koori sōrolen nana fara nōgōn kan, o bē ben tōni 1.673.100 de ma. O tōni hake la, Mali kelen dōron ka soro ye tōni 403.000 ye. O de ye Mali joyōrō ke fōlō ye.

Nin jamanaw bēe ka koori sēnēliko n'a feereliko bilalen bē Faransi jamanaw koori ciyakēda «CFDT» hukumu de kono. O de jōlen b'u

kelenna bēe kōkōrō, u haminankow nēnabōlī la, jamanaw kono, an'u kōkan. O bēe de kōson, gēleya n'a taa o taa, soro bē ka ke koorisene la, fo Mali ka tōni kofolen bennna sefawari miliyari 22 de ma ninan sannifeere kadara kono. Osōrōn'a nōgōnnaw bonyacogo Afiriki jamanaw tōw kono, o de b'a jira ko koorisene ma sangawuli gansan. Ni nafa tun t'a la, sabi a dabilala. A jamanaw bēe ka koori ciyakēdaw ka nafolo sōrolenw tōnw bē bila u ka fangasow forobakesuw de kono, walasa k'o wariw ke ka forobamusakakow nēnabō. Ob'in'a fo kalosarakow, kēneyakow, kalankow, ani duguw ladilannikow. O de kama, fangasow césirilen bē koorisenekow yiriwali la.

Nka, nin bēe la, dijē nafolokow boloda warisoba, min bē wele ko Banki Mōnjali, o y'a jira k'ale tē jamana si dēmē tugun, yiriwali nafoloko siratige la, min ma son k'a ka koori ciyakēda bolofara dōw bila kēnyerēyew ka bolo kan, walasa olu fana ka se ka bō nōgo la. N'olu ye joyōrō soro koori ciyakēdaw

kērefe, u fana bē se ka mōgo wərew ta baara la, s a n k o denmisennamōgōw, n'qiu camanyekalanden kōrōw ye, fangasow desera ka minnuta forobabaaradaw la. O siratige la, bēe b'a dōn ko Afiriki jamanaw fangasow kēnēra forobabaarakelaw kōrō cogoya la, min laban kera bilali suguya dōye, n'o ka surun genni na.

Dijē warisoba ka nin kōrōfō ma bēn Faransi jamanaw koori ciyakēda «CFDT» ma, min bolomadalen bē Afiriki jamanaw koori ciyakēdaw kan, a ka nafasōrōko la. Ni Faransi banna ko Afiriki koori ciyakēdaw bolofara dōw ka bila kēnyerēyew ka bolo kan, o kōrō bē kēnē kan. Faransi de y'a jamanaw bēe mara kabini lawale la, fō ka se yērētaw ma, wa, Faransi de b'u bēe ka koori w san, k'u bayēlēma, a yērē ka iziniw kono. Faransi b'a dōn, ko ni kēnyerēyew sendonna a la, kōrō dōw bētaa yōrōwērēla, k'alebolodēse. Sanni Faransi ni dijē warisoba ka nōgōn faamuya, a ko bē Afiriki jamanaw fangasow minnu kunkan, olu yērē tē ka kan kelen fō. Dow y'a daminē. Oiude ka ca. Dōw bē jateminē la. Dow da ma don a kuma la fōlō. Kōrōko b'o bolo de kan sisan, Afiriki jamanaw kono, minnu b'a baara ke Faransi ka bolomadēmē siratige la.

Antuwani Labeyi

Kunnafonidilaw ye somogosama kalan ke «SIDA» kan.

K'a ta san 1996, nowanburukalo tile 6 la ka t'a bil'a tile 8 na, kunnafonidilaw ni seko ni dɔnko bolofara baarakelaw ye laje do ke SIDA bana kan, min nɔmɔgɔya tun be minisiri fila bolo, n'o ye Mali kunnafonikow ni seko ni dɔnko ta ye ka fara keneya ni nɔgondeme ni mɔgɔkɔrɔbaladon walew ta kan. Kunnafonidiso minisiri Bakari Koninba minyelaje in hakilina numan soro, o ye kuma ta laje in sente ka SIDA banajugu in ka tɔnenin kofo dije tonkun naani na, fo ka na se Mali ma.

A ko bana min ni fura ma soro a la folo, n'a dun be ka dije nagami ka t'a fe, feere foyi t'a la yeremine, yeretanga, mɔgɔkelenkanu ani mananin ni dɔw k'a ma fugula nafama, o donnikɔcefe, n'a b'a fe ka je ni muso do ye. A k'ale te dɔgɔtɔrɔ ye, nka kabini bi te, a be fo ko «banakunben ka fisa banfurake ye».

Laje in kera tilesabakalan de ye, Mali dɔgɔtɔrɔ jekulu do fe, minnu ka baara nesinnen don SIDA kεleli ma Mali kɔno n'a jekulu be wele ko «PNLS».

«PNLS» dɔgɔtɔrɔ faamuyalen minnu tun ye kunnafonidilaw karamogow ye, olu y'a jira kalandenw na ko mɔgɔdɔwhakili la ko SIDA t'a danma bana ye. A folo, SIDA y'a danma bana ye. A filanan, n'a y'i soro ka

bana o bana t'i la, o te dɔgɔy'i la.

«SIDA» ye jangaro ye, min banakisɛ ka dɔgo ka temen bana tɔw banakisew kan, o de kɔson, dɔgɔtɔrɔw ka mansin minnu be banakisew labonya, walasa u ka ye nɔkisɛ la, o mansin gansanw te se ka SIDA banakisew ye. Mansin

kεrenkerennew de dilannen don subahana banasidɔnbali in kisew lajeli kama. U y'a jira ko banakisɛ ninnu mana don hadamaden joli la, a be bana folo min bil'a la, o y'a farikolo fanga dɔgɔyali ye; otɛmennen kɔbana o bana mana a tigilamogo minne SIDA banakisew b'o banaw lajuguya ka t'a fe, fo ka n'a ke banabaato sata ye. SIDA be hadamaden halaki dɔonindɔonin fo ka t'i kεne don min na. A be kanseri nifogon-fogon nigo lola banaw bila mɔgo la.

A jirala ko SIDA be dije jamana bεe kɔno, setigi jamanaw fara faantan jamanaw kan; SIDA te cεto, a te muso to, a te denmisɛn to. Hadamaden bεe dama kakan bana inna, halidɔgɔtɔrɔw. Dije dɔgɔtɔrɔ faamuyalenbaw bεe be k'u seko damajira ke bolociji ani furaw ninini na, minnu bεn'an kisi don do masiba bana in ma.

Nka an be don min na i ko bi, tubabu dɔgɔtɔrɔw, laadala furakelaw, jiridɔnnaw, ninnu si kelen ma furakecogo soro SIDA la folo. O kɔro te dɔwεre ye, SIDA bilama fura lakika ye jantonyerela ye.

SIDA yelema ka tel i wale minnu sen fe «PNLS» dɔgɔtɔrɔ k'o folo ye jenyea ye mɔgo fe, a banakisew be min na. Joli minnu be ke banabaato jolintanw na, o joli banakisemaw be se ka ke sababu ye, SIDA k'o banabaato dεselenw minne.

Negemafen o negemafen, i n'a fo pikiri

bijε, kundilanw, lamuw, bolokoli muruw, ninsusulanw, miseliw n'u nɔgonaw mana bo sidatɔ joli la, ka joli bila kenebaatɔ do la, kundi, sogoli ninsusu, joliyelema walima bolokoli senfe, o ye SIDA yelemalen y'o tigilamogo fe yɔrɔnin kelen.

Ni SIDA be muso lasirito min na, o fana be se ka bana in yelema a den fe a ka konomaya walima jiginni ani den ka sinmin waatiw la.

«PNLS» dɔgɔtɔrɔ ko an ka kan ka fen minnu to an hakili la, i ko kilisi, o dɔw file :

- Dumunikeli sidatɔ fe, walima ka ji min n'a ye jifilen kelen wali were kelen na;
- Sidatɔdaji donni kenebaatɔ da kɔno ka soro joli t'o da kɔno;
- Sidatɔ ni kenebaatɔ ka nɔgon ka finidon kan na;
- Ka baara, kalan walima tulon ke ni sidatɔ ye ;
- Sosow ni fεnɛnɛnama were minnu mana sidatɔ joli min, ka tila ka taa kenebaatɔ do cin o kofe;

«PNLS» dɔgɔtɔrɔ faamuyalenba fila Mayiga ni Taliy'a jira u ka kalandenw na ko nin wale kelen-kelen si te SIDA bila kenebaatɔ si la.

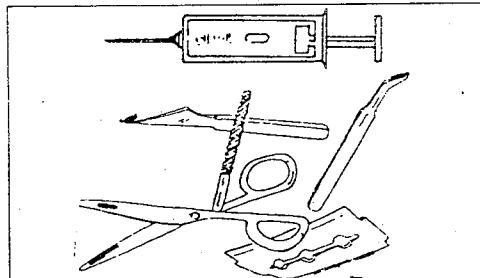
U y'a jira ko n'an b'a fe, k'an yere tanga SIDA ma, wale dɔw be yen, a nininen don an fe, an k'olu matarafa; olu dɔw ye :

- jenyea keli ye mɔgo fe, an yere sigalen don minnu na ;
- an ka kamalen walima sungurun kelenpe kanu an dalen don minnu ka tilennenya n'u ka laadiriya la ni sungurunbaw walima kamalenbaw te; o siratige la, a nininen don fan fila bεe fe, an k'an yere minne, ka se an ka kulusijala la walima an ka taafebolo.
- Sanni'an ka je muso fe, an k'an jija ka mananin (fugula nafama) don an cεya wulilen na. An k'a sεgesεge folo n'o y'a soro an ka mananin ma tine funteniwalima sumaya fe. N'antilala kafonogonya la, an kana ninne ka

mananin jeni walima k'a fili yoro la, mogo te s'a ma yoro min, sanko denmisew, olu minnu b'a ta, k'a don u da la, k'a funun, ka tulon ke n'a ye.

Min ye dogotorow ka furakeli sira ye, a jinin don olu fe, u kana jine abada ka pikiri bijew ni u ka furakeli bije werew jeni, wali k'u ko ni alikoli ni odezaweliji ye. Nka nin be la, min nogont, o ye banabaato kelen-kelen be n'a ka pikiri bije ye, dogotorow ka kan ka min lafili pikiri kelen kof. Dogotorow be se fana k'u ka baarakeminewtobijikalannasanga 20 nogont, walasa k'ubanakisew faga.

«PNLS» dogotoro faamuyalenw k'u b'a jini be lajelen fe, an kana boli

sidatow ne, bawo u ni banabaato tow be ye kelen ye. U mago b'an ka deme na; an k'an jija k'u topoto; niginnamogow te; bana min b'u la a te yelema o cogo la mogo werew fe fo laada d'ow be yen, n'an y'olu tije. A jirala ko sidato folo min lakodonna Mali kono, o kera san 1985. K'a ta o san na, ka n'a bila san 1996, zuwenkalo tile 30 la dije jamana horonyalenw ka tonba bolofara min nesinnen don keneyako ma, n'o ye «OMS» ye, o ye dantigeli ke ko sidato mogo 33 460 de be Mali kono sisan. U kok'aka ca musoyanfan ka temen ceyanfan kan.

«OMS» y'a jira ko sida banakisew be maliden lakodonna minnu na, o ye mogo 194.000 ye.

Mogo minnu ta kera a bana yere ye k'a ban, o ye mogo 34.000 ye.

A bana kera maliden 25.000 sata ye k'a ban.

«OMS» ka fo la, dije seleke naami

be la, SIDA banakisew donna mogo minnu joli la san 1995 laban na, o haké taar'a jo hadamaden miliyon 19 na.

Nka min ye Afiriki jamanaw ye, SA-HARA jukoro jamanaw sidatow de ka ca kosebe, bawo o ye mogo 60 ye 100 o 100 cema.

Min be SIDA juguya an ka jamanaw kono, o ye jeneyabana tow ye minnu be yelema nogon fe ani kalanbaliya ni an ka jamana sorotaabolow nagasili. SIDA jensenni teliya la an ka jamana kono, Mali fangaso ye dosen kura ta banasidonbali in kelen la. O jensenni sababu fana bora an ka jamana tengunni na Kodiwari la, bawo olu tun ma SIDA bana minne fensebe ye ka temen joganjo kan, n'an be se k'a fo ma ko sumaya.

SIDA juguyara Kodiwari, k'a masoro, yenkw y'a ke bolokofefen ye fo a taara k'u bolo dan. N'a dun fo ra ko danfara be Mali ni Kodiwari ce, su ni tile jamana fila denw be donnikabo la nogon kan, o koro ye k'anw fana ka jamana kisi ka gel'en, sanko Mali mara naaninan, n'o ye Sikaso ye.

Mali jojan n'a josurun be fe, SIDA be ka tijeni ke kosebe Sikaso mara de kono. O sababu la fangaso ye feerew boloda walasa an be se ka dankari banajugu in na cogo min, a kana na an ka soro n'an ka jetaa ke kota ye, barisa n'i y'a men ko jamana be jo, k'a ka jetaa sabati, oy'a soro jamanadenw nikene man don. Bana be soro nagasi, ka hadamadenw ka dijetatige don bog la.

Kabini san 1994, Mali goferenaman n'a demebagaw soro yiriwalikow la, olu ye feere d'ow dabali SIDA kelen la.

- a folo ye Mali fangasoba yere sendonni ye SIDA kelen walew be la;

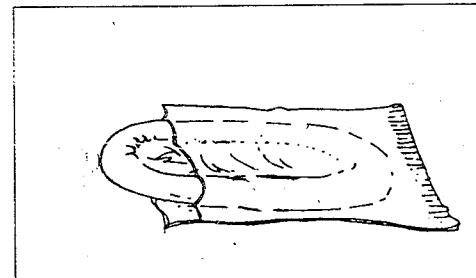
- a filanan, u ye jekuluw sigi jamana maraw kelen-kelen be kono ka SIDA dagun;

- a sabanan, o ye faranogonkan ni, bolodijogonma ye subahana bana in kelen la, barisa a be fo ko : «bolonkoni kelen te bele ta, wa konow jelen de be

biii fo !»

- a naaninan, kenyereye demekjekulu fen o fen b'an fe yan ani hadamadenya jekuluw, a jinin don u be fe, u k'u jeniyoro fin SIDA kelen la;

- a duurunan, a wajibiyalen don dogotorow kan, u k'u ka baarakeminewsaniya sannifurakeli ce ani joli si kana ke banabaato were

Fugula mafama

la k'a soro a ma segesegé ni sida banakisew t'a la. U k'u hakili to cenumusoya bana werew la, minnu be se ka SIDA lase mogo kenemanw ma;

- a woornan, dogotoro faamuyalenbaw ka temen n'u ka kalan ni jinini baaraw ye, walasa an ka se ka feere jenamaw soro SIDA kunbeni n'a furakeli la.

- a wolofilanan, o jessinen don kunnafonidilaw ni seko ni donko baarakelaw ma, minnu be se u ka sebenw kono an'u ka tiyatiribow ni tulon werew senfe, kajama ladonniya, kajama lafaamuya, k'adajama hakili kan ko yerenegent foyi ne. SIDA ye bana lakika ye, fura ma soro min na folo ni yerenmine ni yaretanga ni laadiriya te jeneyako ni kafonogonyako la i sungurun fe walima ifurumuso. Okangari min file nin ye, musow ni cew be ka kan a la, bawo SIDA ye cenumusoya bana de ye. An hakili la, tilesabakalan min kera kunnafonidilaw ni seko ni donko baarakelaw kun, a be somogosama bo. Andalen don a la ko mogokofolen ninnu na ke dogotorow demebaga numanw ye k'an ka jamana kisi jankata in ma n'o ye SIDA bana ye.

Basiriki Ture.

Sinzana jininiklaw ka kunben kera soro yiriwali kan.

San 1996 okutoburukalo tile 22 don kera nogonkunbendon ye Sinzana cikewyiriwali jinini baarada mogo faamuyalenw bolo. O kunben tun y'a baarada ka kunben 4 nan labennen de ye, kabini a yoro dayelila Sinzana, san 1983 la. A kunben senfe, jininiklaw y'u ka kalo 12 mumé baara kelenw jaabi sifilelenw n'eo, wali k'u jira nogon na jininiklaw, ani cikela mogo 300 hake la, minnu sugandira jamana yoro caman kono, ka n'a kunben kene kan. Segu marabolo n'mogo min ye Abudulayi Amadu Balobo Mayiga ye, ani Segu marabolo jininiklaw ka kuntigi fila bee tun b'a kene kan. A kunben musakaw bee bora Sinzana cikelaw ka yiriwali jinini baarada de kun. O n'mogow de ye dunanw bisimila; k'u ladon,

tile kuuru bee kono. A kera bonya ni karama ani wasa dan bee ye. A tile kelen kono, fen caman fora, ka fen caman jira cikela mogo 300 sugandilenw na. O'yuson hakili la, fu dar'a la ko cikewyiriwali dulonnen be jininibaara de la; ko ni cikela min b'a fe ka nafa soro a ka baara la, o ka kan ka tugu jininiklaw la, k'u sirataama sanga ni waati bee la. O siratige la, foro lanagacogo caman jirala u la, min be ke farafinnogow ye. U ye foro caman werew yaala, minnu senefenw nena k'o sababu ke nogoko ye. U ye jiriforo dow ladoncogo ye, ka tila ka dumuniten caman dilannen ye n'an ka senefenw ye. Mogo caman dabali bannen de bora Sinzana, k'a masoro a jininiklaw ye baara minnu ke, olu be soro yiriwa cikela suguya bee bolo.

file : Jekuluw doron de be don ton in na, in'a fo »A.W» ni duguyiriwatonw, cew ta fara musow ta kan. A' dontuma k'a soro jurutawla; benka ke aw ni nogon ce; balikukan sabatilen ka ke, ka kalandenjoien caya jekulu kono. Otiwale ka yamaruyasében ka k'aw bolo. Ton donsara ye sefawari 200 ye.

«Jigisiton» kayamaruyasében b'a bolo kabini san 1996 zuwenkalo laban na, Ton ka laada nogonye ye kalo o kalo, tarata laban ye. Nogon ye were minnu be ke, olu ye lajeba, ani nogonye balalenw ye.

«Jigisiton» sigili hakilina tali; a ka nogonyew labencogo numan; a n'mogobulonkalanni; nin bee kojew be ciyakeda do bolo, kalan hukumu kono; o ciyakeda ye «A.C.O.D.» netaaso ye; a ka lasigiden min sigilen be Kati, o ye Fuseni Jabate ye. Alede nesinnen don baara ninnu bee lajelen ma.

Sigikun minnu be «Jigisiton» na, olu ye nakobaaralaw lakodonni ye, walasa k'u demeni nogoya; k'u ka sorow jidi; ka deme soroli nogoya u ma; ka feerew nini nakofenw feereli la; ka songo jomjonw soro nakofenw na; ani ka nakosene law kalan baara kecogo numan ni soro lakanalicogo numanw na.

Ton in ka kan ka baarakeminew ni sumansiw soroli nogoya nakobaaralaw ma; k'u lafaamuya sigida lakanalicogo numan nafaw la; ani ka lafiyada nini musow ye, walasa u ka se k'u sendon duguw ka netaa baarawla, in'a fo nakosene, ani jagomisenninw n'u nogonnaw.

«Jigisiton» be baarakenojonya nini ciyakedad fe, sanko «O.N.G» n'u nogonnaw, Mali konoan'a kokan. Ton in b'a nini Mali faamaw fe, u ka taasira numanw ani hakilina numanw jira a la. N'o kera, Sikaso be ke filia ye Malikono, jiridenkeneko la. N ka foli be ka taa Sheki Madu SO N°1 ma; animateri don N'Tinenga, Fana mara la.

Dirisa Bakari Jara
Balikukan karamogo
Diyo-Buwatubugu-Kati.

KATIKAW KA «JIGISITON»

Kati mara senekelaw segennen don kosebe, k'a sababu ke u ka geleyaw caya ye. Misi soje ka ca mara in kono kojugu; wa misi sojetaw ye sarimisi de ye ! Sarimisi marali to kera she marali ye, bawo i be she mara so kono cogo min na, sarimisi fana maralen be o cogo la.

Hali ni dakabanan misi b'i bolo, ko a farikolo dafalen don; a ka bon, a ka ke misi baarakelaba ye sari la; ni nin misi sugu filab'i bolo, olu be sarimisi naani tige u yere la, seneyoro la. Nka, ni nin misi suguw b'i bolo Kati mara la, n'i m'u feere, uta bokari la, ka ntenen soro i bolo; nsonw b'u falen yoronin kelen.

An dun be tile min na sisan, ni sarimisi te senekela bolo, i ka here soro ka gelen, bawo senekela o senekela, n'e t'i balo mumé soro i ka senefenw na, i t'i ka musakaninw soro i ka senefenw na, i ka yiriwali be geleya kosebe.

Kati mara senekelaw ka nafololafenw fanba be soro nako kono. Koori be senekela bolo; nka

mara fan bee te; a te senekela bolo; k'a sababu ke fen caman ye, i n'a fo dugukolo numan ko; soro hake min be soro taari kelen na. Kati mara la, n'i ye senekelaw sigi keme o keme, i b'a ye ko mogo minnu be nako senekela, olu ye 90 ye. Kabini nowanburukalo la, nakosene be damine, fo ka se mekalo ma.

Demejekuluw man ca mara in kono. Min ye juruko ye, bankiw be min di senekelaw ka tonwma, ani uyereb be minnu jurudon nogon na, o nafasoro baara dow file : Nogojago; misifasan labalo; butikifeere; no sannifeere. Kati senekelaw te nin deme suguyaw soro ka caya.

O siratige la, Kati mara dugu caman nakosene law farala nogon kan, ka ton do sigi.

Ton in togo ye : «Jigisiton». Ton in sigira senkan lajeba dosenfe; ka laban k'a n'mogobulon, sigi dugu saba kono. N'mogobulon be kuraya san saba o san saba. A sun be N'Piyebugu Toro, Kati D.R.I. kono, Otiwale mara kono. Sariya minnu be ton in donni na, olu

«BNDA» ma ke N BE N DIYA» ye

Mali cikelaw ka juruta Banki «BNDA» ni Segu malosene ciyakadaba «Ofisi di Nizeri» senekelaw be nognon na.

A kolosira ko banki in be ka cikelaw ka foro suman wulilenw yere de mine a tigiw la, a ka julu kunkoro. O te balananko ye, k'a masoro, «BNDA» sigira senkan, walasa ka cikelaw deme ni jurudonni y'u la, cikeminenkow fan fe. Nka pereperelatige sira la, julu in be sara wajibya la bawo nina te.

Jabali dugumalosene lawka nemogo Usumani Ture ko «BNDA» ka suman senelenw mineli ye kokura ye, u ka jurusarako la. Nka, a k'a hakili b'a la, salon ni Malicikelawka tonba tun te, «BNDA» tun ye feerew siri ka senekela jurusarabali caman ka malo kannenw bosi u la, k'o bila u ka julu no na.

A jirala ko fangabolow dadonni ma se ka «BNDA» lajo a ka feere bolodalenw waleyali la, k'a ka wari jurudonnenw soro.

U ye cikela daw ka sumanw bosi u la k'a ban, Sibi Molodo mara kono. A jirala Bamako ko «AW» naani tondenw taw minera u la.

Jabali malosene lawka nemogo ye jalaki bin a ka tondenw kan, nka a y'a jira ko julaw noba be kojugu in na, barisa u be sumankisew juruta cikelaw fe, ka tila ka tunun, ni dugukolo labenni wari, i n'a fo jiko n'a nognonaw taw, min kasabi be se fosefawari waa binaani ni saba ma, n'o faral'o kan, n'o ma senekela coron a t'a bo ding'e kono.

Usumani Ture ma son k'a nen don fen min ni nognon ce, k'o walanwalan, o fana ye cikelaw ka waritijne ye ni sumanw feerela. U caman be musofuruw ni motobasanw ni sojow ni nbendiya suguya be se do ke ni suman feerelenw wari ye, k'u ban

ka «BNDA» ka julu sara. Hali, u t'o k'u kunko ye.

Min ye «BNDA» ta fan ye, o fana b'i netugu ka jurudon cikelaw la, k'a soro, u ma jatemine fosi ke, ni se b'a tigilamogow ye wali ni set'u ye ka julu talen ninnu sara.

Usumani Ture ka fo la, julu ninnu ye san caman taw tonnen de ye nognon kan; ka do fara dokan, k'a soro foyi ma bo korolen na.

Usumani Ture labennen don a ka tondenw lakanani n'u lafasali la yoro be, faamasokunda be la, bawo laje do senfe, a jirala ko min ye cikelaw ka jurukoye, t'uni jurudonbagaw ka sigi, ka kuma, ka ben sarati kan. N'o te cogosi la jurudonaw man kan ka bin

u kan, ko se b'u ye.

Nka «BNDA» ma jen n'o wale bolodacogo ye. Uy'a jira ko Sibi dugu «AW» doren ka kan ka min sara «BNDA» ye, okasabi be t'i josefawari miliyon 30 la. «Ofisi» cikeycro mumbe be lajelen ka julu sarata ka ca ni sefawari miliyari kelen ye.

A jirala ko julu ninnu saradonw be se bor'u do go koro, o n'a taa be se dugu si ma se k'a ka layidu tiime, k'a soro sonnogoya be se do ker'u ye Banki fe. «BNDA» tun b'a kalama fana ko cikelaw be ka kalabanciya k'u la, barisa daw tun be jurusaralaw cema, jagokelaw ma sumankisew foyi ta olu fe; nka be se y'a ta turuda jagokelaw kun. Hali, jamana minisiriso min ka baara nesinnen don cikelaw ma ani minisiriso min ka baara ntuloma ye

warikow n'enaboli ye ka fara jamana yere nemogoso kan, olu be se y'a nini «BNDA» fe, u ka senekelaw bolofenw mineli dabila. «BNDA» sonn'o ma, nka ye min nini cikelaw fe, u mana soro minke cike la, otilako 3 sigiyoroma 1, u ka julu doonin sara n'o ye. Dugu 5 doren de sera k'o layidu bo a sira fe.

A jirala ko seko damajira be se kera senekelaw fan fe, «BNDA» ka jurusaraliko la, nka u ma ke horonw ye, bawo u m'u ka layidu talen matarafa.

Nka o n'a taa o taa, Usumani Ture ko senekelaw ka forow n'u ka sumanw bosili u la, o te feere numan ye jurusaroko in na. Julu ka kan ka sara ni fen minnu ye, n'i y'olu bosi i kajurumanitigil la, aben'i kajurusara ni mun ye ?

Fen o fen be nin ko in na fo : sigikaf, fokaben, nognonfaamuya ni nognonegen. O doren de ye nin fura ye.

An be don min na, i ko bi, senekela daw yere banna k'u ka sumanw tige, walasa a kana na bosi u la «BNDA» fe.

«BNDA» y'a jira k'ale sigilen don halisa jekaf ni fokaben latigeli la a ni senekelaw ce; nka o koro te, k'a be jen julu ninnu k'o de ! Julu ye julu de ye, n'a tara, a ka kan ka sara. «BNDA» be min nini sisan, o ye mogo jenjow ye, minnu be se ka malosene la ninnu surunnadoon, k'a k'u wakiluwye, walasa ukase k'uka nafolo soro.

Malosene law fana b'u yere la u ka nemogow dafe n'o ye Malicikelaw ka tonba ni Ofisi nemogow ye, olu ka ne u ma ni deme ye. Usumani Ture ye, yelekomogo min ye, a ko «BNDA» natuma, olu t'un b'a seben kalan cogo min ko «N-BE-N-DIYA», uhakili la, k'u tun ben'o diya yere de soro a la; nka a ko ma k'u nena ye. A finemayoro ye min ye, olu laadiri kelen-kelen minnu b'u ka julu sara, olu be ka jurusarabaliw ka doni fara u ta kan.

BELEDUGU YE TON DO SIGI K'O TOGODA KIBARU LA

Jumadon, okutoburukalo tile 25, san 1996 Gonba Tarawele ka do kore Doribugu, ko ekahi Belédugu koto dugu 8 mogow 38 farala jōgōn tōgo ton do sigi, k'o togoda kibaru ia. Ton togo ye «Kibaru kanu Belédugu». Muso filia bē ton in na, minnu y'u kali ko n'Ala sonna, muso caman bēna don ton in na, ka fara olu kan.

Ton sigikun belebeleba do ye balikukalan ni kibaru dondaiali ye Belédugu kono. Ka kibaruseben sanni n'asorli, an "akalanninogoya Belédugu kono. O kofe, ka jōgōndon ani jōgōnsirataama sabati kibaru dilanbagaw ni kibaru kalanbagaw ce. Ton in sigili jāniyasiribagaw ka miiri n'u ka taasi y'a jira u la, ko jamana ka jetaa dulonnen don kalan na, kerenkerennenya la, fasokanw na. Ko jamana sinsibere ye mogo minnu ye, senekela, baganmarala, monnikela, jagokela, ani bololabaaarakela, n'olu ma kalan, jamana te bo nogo la abada. «Kibaru kanu Belédugu « biro mogow file :

- 1)- Némogo : Gonba Tarawele : Doribugu.
- 2)- Némogo dankan : Sanusi Tarawele : Siraado.
- 3)- Sébennikela : Fulamuso Tarawele : Bamabugu.
- 4)- Sébennikela dankan : Abilayi Tarawele : Fonfilenbugu.
- 5)- Seko ni dōnkotigi : Seku Jara :

Jalaan:

- 6)- O ka dankan : Sayonin Tarawele : Doribugu.
- 7)- Warimarala : Soyiba Jara : Kodumadala.
- 8)- Warimarala ka dankan : Ntokokan Tarawele : Doribugu.
- 9)- Waritow segesegebaga : Tiginna Kulubali : Gatigibugu.
- 10)- O ka dankan : Sunkalo Tarawele : Doribugu.
- 11)- Kalankow yiriwalitigi : Dafili Jara : Janobugu.
- 12)- O ka dankan : Cekura Tarawele : Doribugu.
- 13)- Kunhafonikowtigi : Musa Jara : Sabakebugu.
- 14)- Kolabenna : Bugu Tarawele : Doribugu.
- 15)- Oka dankan : Mariko Jara : Jalaan.
- 16)- Fokabenna : Lamini Tarawele : Doribugu.
- 17)- O ka dankan : Cekura Kulubali : Fulabugu.
- 18)- O kókankow jenabobaga : Faliké Tarawele : Fonfilenbugu.
- 19)- O ka dankan : Buguni Tarawele : Doribugu.
- 20)- Musow ka kow tigi : Maramu Jara : Doribugu.
- 21)- O ka dankan : Nénén Jara : Doribugu.

Gonba Tarawele
Doribugu, Kolokani.

DUGU SABA JERA K'U KA SIRABA DILAN

Ntenendon, okutoburukalo tile 7, san 1996, Binakaw, Fejénakaw, ani Sikorokaw farala jōgōn kan, ka u ni jōgōn ce siraba dilan. Baarakelaw hake tun be se 60 ma. Baaraw jemogoya tun be Kasimu Bagayogo bolo; ale ye balafola jānaba fana ye. A n'a ka bala tun be kene kan. Cinama fana tun be kene kan. Cinama ye laadalafen do ye an ka dugu kono, min ka baara ye mogow nagalili ye ton kono. Npogotigiw tun be kene in kan. Baarawbannen, Bina dugutigi, keleke Tarawele ye foli ani barikada ke ka

Féjéná Bina fasokanu tōndenw

Iase tōnden bee lajelen ma.

Yoro Sali
Arajodilanna Bina-Dogo-Buguni

TONKO KERA KIJANAKAW BOLO SABABU JUMAN YE

Anw ka duguyiriwatón tōgo ye «Kijana-kafo». Anw ni poroze do bē baara ke jōgōn fe, min tōgo ye

«Elibetasi». Elibetasi «ka biro do bē kolonjeba; u ka jemogoyasoba bē Bamako «Kijana-kafo ni Elibetasi» bē jōgōn bolo kabini san 1990. An ka

baaraw jēsinnen bē sigida ladonnī baaraw ma, i n'a fo malosene, baganmara, nakokow, kalansokow, shemara, ani bisikolonkow ma. An bē senekelaw dege farafinnogo dilancogo la, ani dugukolonon kelecogo; an bē musow fana kalan denmisenninwladoncogo jumananna. Tubabuw y'a jira ko yereta sirat ge la, ciklaw ka kow dira u yerew ma. Kabini san 1994, «kijana-kafo» ye yereta baaraw damine. «Elibetasi» tun bē baara la dugu minnu na, dugu 22 hake, anw bee farala jōgōn kan, k'an ka baaraw ke an yerew ye.

An ye an tōgōla biro sigi; jemogodankan ye ne Bakari kōne yerew ye. Poroze mogow tun bē baara minnu ke, an yerew bē o baaraw boloda. San kelen baara ketaw musakaw mana ben wari hake min ma, an b'o ci tubabuw ma Bamako; ub'owarician ma. Tubabukalannaw tē anwka birola. Anw Feyan, Kinana, sanji ma na joona; nka, kosa fe, sanji minnu nana, olu ye laboli ke; k'a d'a kan sanji tigeray, nowanburukalo tile 2, san 1996. Now jena, anikabaw ni senefen werew. Fen bee jena yan fo kōri kelen. Kōri ma den kosebe jinan. Sanji hake minnu nana kinana yan, kabini san 1993, olu file : san 1993 : sanji milimetere 942, san 1994 : mm 1352 ; san 1995 : mm 857 ; san 1996 : mm 820.

Bakari Kōne
Kijana Kolonjeba.

Cekoroba nsonke n'a denks ka maana

Nin kera cekoroba do ye, min ka baara tun ye soneli ye. N'a ye misi soñe, a b'o dun; a t'a feere.

Cekoroba tora soneli la, kabini mogow t'a kalama, fo ka na mogow bo a kalama. A ye do ka misi soñe; o tigi ko ale ta te bilaten. Otaara cekoroba noñe a ka so. Am'a soroso kono; o y'a soró, ni cekoroba ye misi min faga, sanni sogo ka mo, a be taa kunkolo ko ko la.

Misitigi ye cekoroba denke nininka, ko a fa taara yoro jumen na? Denke y'ajaabiko ale fataara misikunkoloko ko la. Ce ko, ale ka misi yelen ye nin ye. Ko a be taa ka na, sanni cekoroba ka segin ka bo ko la.

A seginnen, a ye denke nininka, ko a fa mana ka bo misikunkolo koyoco la folo wa? Denke ye ce jaabi ko ale m'a folo a fa taara misikunkoloko ko la de; «ale ko kungo do b'anw fe yan, min togo ye misikunkoloko ko».

Cekoroba nalen ka bo ko la, dugutigi ka cidenw nana a wele nogonye do la, dugutigi ka so. Ku to nogonye la, denke ye misikunkolo jeni u ka so. Ko a bëna a don daga la, kunkolo ma se ka jigin. Denke taara cekoroba noñe tonsigiyoco la, k'a fo fa ye: «I sigi yan n'i tulo ye, komi kolo balannen daga da la !» Fa y'a jaabi : «E danganden tulo ko jele balannen ga ntuloma la !»

O kelen, denke taara. A bolo ma se ka jele soró ntuloma sanfela la. A seginna ka taa fa noñe. A ko fa ma : «Bolodesedenw ko k'i fo yan» Fa y'a jaabi: «Taa fu ye k'u marahaba, k'u kolondabiri.» Denke taara kolon dabiri, ka jele ta ntuloma sanfe, ka bijekolow kari, ka soró ka kunkolo don daga kono.

Sogo monen, a taara fa noñe. A ko fa ma :

«Ba ! monadenw ko, u ka koro ni ne ye». Fa y'a jaabi : «Taa fu ye k'o i ye jigin ka suma san den ye.»

Cekoroba ka soñeli ma don tugun, Ala ni denke ka hakili diya n'a bonya kosoñ.

Bakari Mumuni Tassona-Falo.

SEKERETERIW MAN KAN KA KUMA LANKOLONW JATE

Nbe kibaru kalanbagaw ladonniya, ko ninan, samiyé ma don joona; mogo caman tun jorela.

Nka, an be don min na i ko bi, bataki sebenna don min na, okutoburukalo tile 1, san 1996, mogo caman nisondiyalen be kosebe, bawo sumanw nelon don kosebe. Kosa fe, sanji nana k'a caya, fo mogolabanna ka jore sanji kana ke sababu ye ka sumanw ni koñiw tige.

Nin temennen kofe, ne b'a nini duguyiriwatonw sekereteriw fe, u k'u cesiri duguw ka

baaraw fe. Ni sekereteriwkou be dugumogo dow ka kuma lankolonw bee jate, mogo tena soró ka duguw ka sebenkow jenabo.

Dow b'a fo ko sekereteriya ye mogolankolonw ka baara ye; nka, bee b'a don kono ko mogolankolon te baara ke de ! Sekereteriw ka kan ka nin yoronin faamu, ka datigwtoyen, uk'uda sago fo.

N b'an ka zayeri kuntigi Usumani Watara fo Fenkolo dugu kono, ani sekereteriw bee lajelen : Fadoni Jalo, Seku Jara, Bame Togola, Solomani Sangare, Adama Jalo, Fuseni Sangare, Jakari Jalo, Abu Kiletan, Laji Bagayoko ani Yakubanin kone ka fara Cemoko Sangare kan, kuncenébugu dugu kono.

Ali Tarawele Sekereteri
Kuncenébugu Lena Sikaso.

FURU

Ni mogo min ye jateminé ke an ka bi furuw cogoyaw kan, i b'a soró u ni folo

furuw ce ka jan, i ko jegéjalán ni baji.

Folo, mogo min mana denmuso nini furu la; ni furusentigiw ni woro sera denfa ma, ko denfa

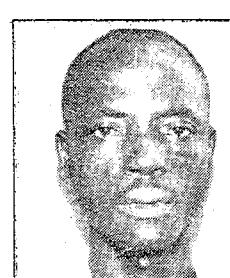
sonnaka worominé, otuny'a bannen ye. Musocé kera fentigi ye o, a ma ke fentigi ye o, folo furu ni musocé ka fentigiya tun te sira kelen na.

Folomogow tun be jate min mine furuko la, o ye ko Ala ye furu don ce ni muso fila ce, walasa u ka nogon deme fo saya. Furunafole tun man ca folo. Nka, o sababu te fentanya ye de ! K'a d'a kan folo, baganw ni nafolomafén wéretunka cakosebe. Furu tun te ke nata kama.

Furu tun mana siri bulonba kono, o y'a bannen ye. Fen kera ce bolo o, muso be k'a fe ten; fen ma ke ce bolo o, muso be k'a fe ten. Folo, denbaw tun te don abada denfaw ni denmusow ce. O te furuko doron yereye. Fen bee la, denbaw ka kuma tun ye ko faw mana min fo, o don. «Cew mana dan yoro min na, anw b'olu ko fe». Nka, bi ta kelen don ko ni denbaw ye min fo. Ala ka hakili numan d'an ma.

Mamadu Nuhun Tarawele
Hamudalayi. Bamako.

KA BO BAWO-FULALA

Ne Madu nisondiyalen be nin bataki in ci kibaru ma; baara wére t'anwéyanséko. Nka, ninan, koori ma den anw fe yan kosebe.

Neb'a nini «CMDT» baarakelaw fe, u ka feere siri cogo bee la, walasa ka cikelaw ka senekeminénw lase u ma, nogoya la. N ka foli ani dugawubé kataajamanaden bee lajelen ma, su ani tile. Ala ka ben ni kelenya sabati an bee lajelen ni jogon ce!

Madunin Sangare
Bawo-Fulala-Sobala-Joyila.

Segu ni Sikaso maraw siraw bëna lakuraya

Mali mara 3 nan ni 4 nan n'o ye Sikaso ni Segu ye, olu jemogow kelendon ka sirabaw dilannikod'u ni kan u ka jetaa n'u ka duguw soro yiriwali siratige la.

K'a damine san 1996 okutoburukalo tile 17 la ka t'a bil'a tile 24 na, Mali minisiriso min ka baaraw jesinnen don jamana foroba baarabaw ma ani taransiporikow, o ka jekulu do ye taama ke mara kofolen ninnu kono,

min jemogoya tun be minisiri kankorosigi bolo n'o ye Abudulayi TARAWELE ye.

Jekulu in ni Sikaso ni Segu yiriwali kojenabu jekulu 14 mogow ye njogonkumanjogonyake, mara fila ninnu duguw sirakorow labenni na ani sirakuraw dilanni.

U ye min ke o siratige la, san 1996 kono, u da ser'olu ma, k'olu fese-fese. Geleya minnu b'u kan u ka baara

juman ninnu tiimeli la, n'o fanba ye baarakeminenco ye, u y'u sinsin o yoro kan kosebe.

Samiyeji fana ye tijeni min lase siraba dilannenw ma, u ye caman fo o fana kan.

Lajew senfe, u y'a jira ko siraw te se ka baara nafolo ni segen ko, nk'u baaralen be mago min ne jamanadenw ye, sanko kungokonmogow o te doonin ye. Cikelaw ka senefenw temensiraw don ka s'u feereyoro la. Banabaatow taasiraw don k'u lase dogotoroso la. Lakolikaramogow ni jagokelaw ni fangaso seriwsidaw baarakelaw taalan ye siraw ye. Jetaa ni soro yiriwali ni hadamadenya walew si te jesoro ni duguw ma kala njogon na ni siraw ye.

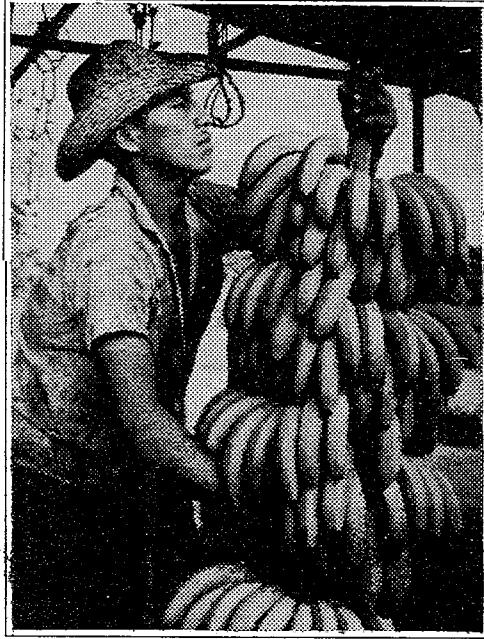
N'an ye Sikaso mara ta, Kolonjeba kafode degunnedon kosebe sirako la, a ni Sikaso ce sira man ni, a n'a yere arondisiman duguw siraw kerebete, fo ka na se kerefe jamanaw ma.

O lahalaya la, Mali ye feere dow boloda siraba baaraw kama n'an ka jamana kukan demekejekuluw ka bolodijogonma ye, min waatiw kuntaala ben'ata san 1994 la, kat'a bila san 1998 la.

Siraba caman bëna baara o hukumu kono, ka sira tijenen caman fana laben taransiporo kama. Feere kofolen ninnu waleyali bëna damine nowanburukalo in na ni gudorón dali ye Falaje ni Segu ce sira kan, n'o be ben kilometre 245 ma; a bëna da Segu ni Kucala ni Faramana sira fana kan, n'o ye kilometre 266 ye; Segu ni Marakala ce kilo 35 fana gudorón bëna lakuraya. Buguni ni Yanfolila ni Kalana sira fana bëna lakuraya fo ka se kilo 130 ma.

Gudorón koro ninnu têna baribari de ! Gudorón kura were de bëna da sira gudorón köröw kan. Beë dun b'a dën, k'o te manamana wari ye.

Namasako kelen be soro dan beë ye jagomafilanw bolo.

An beë wat i min na sisan, jiridenw ni nakofen suguya caman kelen be ka sugukononaw ni feerelikeyoro bëe labo, jamana duguwbolonkönöbawla. Jiriden kelen b'a jiridenw na, min cayacogo n'a feerecogo an'a soro ka bonn'atobëe ye. O ye namasa ye, min seneli be yiriwa ka t'a fe, k'o d'a soro bonya kan. O misali ye namasa songo yelencogo ye, namasa senebagaw n'a feerebagaw n'a dunbagaw ni njogon ce. Jagokela jönjönw be namasa kilo kelen san dörôme 22 cikelaw bolo. U be soro k'a feere dörôme 30 jagomafilanw ma. Olu

fana b'a feere dörôme 60 a dunbagaw ma, yoro bëe la. O b'a jira ko nin waati la, namasako nafa be jagomafilanw dörön de kan, ka soro a ko be ka dadigi namasasenelaw ni mogotow la, n'o ye namasadunnanw ye.

Namasako b'o cogo de la yoro bëe la, sanko namasa be sene kosebe yoro minnu na jamana kono, i n'a fo Bamako, Kati, Kangaba ani Yanfolila. Nin dugu kelenna bëe kono, hali ni namasasenelaw bololankolontekaboo a ko la, a be se ka fo, k'u'u segensara soro. O yoro koson, ani namasa yere songo geleyacogo koson, kunben do kera Bamako, okutoburukalo la, Mali cikelawtogolaso kono, sankoka cogoya soro namasako la, walasa bëe k'i sago soro. Forobaciakédaw ani kenyereye jekulu minnu jesinnen be namasako ma jamana kono, olu bëe ka mogow tun b'a kunben kene kan.

O kunben senfe, ben kera fen caman kan, namasabaara yiriwali n'a nafasorosira kan. O b'i n'a f'a baara kalanni, cikelaw fe; a dugukoloko n'a minenko; a furakeliko n'a kolosiliko; a feereliko n'a songoko, fo ka se soro kow ma, an'olu bolodacogo, senekelaw ni jagokelaw ni njogon ce.

O siratige la, a jinina fangaso fe, a ka takisiw jigin, ka minenw ni furaw soro li njogoya, walasa namasa sansongo ka ben mogow ka soro ma.

SUGO DOW N'U KOROW

«Mogo ko don be; i ko bœs don te». Sugokan dow n'u korow file : Ni mogo min sugora komoko la, ka soro i muso konoma don, n'a jiginna, a den be ke ce ye.

Ni mogo min sugora ko i sigilen don tile la, o waati, i da bedonfaamakuma na Ni mogo min sugora mininan na, ka soro i muso konoma don, n'a jiginna, jolimisew be caya den fari la.

Ni mogo min sugora wulu la, a be ka kasi, o waati, i be dunanw bisimila. Ni mogo min sugora jakuma la, o waati, i ka coolo koro do be jigin so. Ni mogo min sugora suruku la, o ye garijegé ye; o waati, i garijigé be bonya kosebe.

Ni mogo min sugora tasuma na, o waati kasaarako do b'i soro.

Ni mogo min sugora tasumasisi la, o waati i be kasaara do kibaruya men, a ka dugu lamini na.

Ni mogo min sugora fali la, i be dusukasiko do soro o waati la.

Ni mogo min sugora ko i be boke la, o waati la, ko do lamine be bo i la.

Ni mogo min sugora kalo la; ka soro i muso konoma don, n'a jiginna, a den be ke togotigiba ye; dije bœs b'a lakodon.

Ni mogo min sugora warabilen ma, o waati la, i jigila fenba do be tige.

Ni mogo min sugora jakuma la, ko a be ka bo i ka du kono, o waati la, i ka denmisem do be wuli ka taa jamana kono.

Ni mogo min sugora ko waraba bœna i min, nka a m'i soro tugun, o waati la, i jigelamogo do be sa.

Ni mogo min sugora ko i n'i muso jera k'a soro aw ma deli ka je folo, o muso kelen in soroli be geleya kosebe. N'ala ma fara i kan, i t'o muso soro tugun. Ni mogo min sugora ko i be kasi la i ka so kono, o waati la, i benisondiyako do soro i ka so kono.

N be kibaaru baarakelaw n'a kanubagaw bœs fo.

Sheki Madu SO Animateri
Ntinenga. Fana

JORO MALOWORO IZINI KOJEW

Joro izini sigira senkan san 1980. A tun sigira k'a jesin Joro kolon ma, walasaka se ka operasyon jisara. O waati y'a soro operasyon be maloforow jisara mine malo la.

Izini ye baara damine san 1981. Kata san 1981 na, ka n'a bila san 1992 la, izini in y'o bœs ke baara la; aa ! o waati, hine tun be Joro, k'a sababu ke izini nafa ye. Malo nejen n'a bu minnu tun be be izini kono, k'u fili, musow tun b'o suuru, k'u dahirime soro o la. Joro du caman tun be balo nin cogoya la.

O temennen kofe, san kalo 12 kono, jorokaw tun te geleya don ka da mun kan ? San kalo 12 kono, izini malogenjenew kilo kelen tun te temen dorome 8 walima dorome 9 kan. A tun kera sababu ye, o waati, ka no songo nogoya kosebe. San damado ninnu kono, ka soro iziniko b'a tannifila la, sajo bore kelen songo tun ye dorome 1.200, walima 1.400 ye. A cayalenba ma temen abada dorome 1500 kan.

Nka, kabini izini jora, da kelen si ma soro sajo la Joro tugun. Tuma dow la, bore songo be se dorome 1.800 ma. San dow la, a be se sefawari 2000 ma. Ninan, san 1996, sajo bore kelen feerela sefawari 3.300. Geleya koniye tige ye; a be jamana kono, hali dije fan bœs la. Nka, ne hakili la, Joro ka geleya juba ye izini joli ye.

Ni bœs temennen kofe, mogo 60 de tun be baara la izini kono; o fana tun ye hineba ye dugu ma. Bi, o mogo 60 bœs bilala ka be baara la. Izini ye kalo 18 sara di baarakelaw kelen-kelen bœs ma, ka soro k'u labila. Dow sera ka do ke u yere ye; dow y'u ka wari bœs dun k'u sigi.

An be bi min na, izini be bolo jumen kan ? Tuma min na jisara mineli dabilala malola, izini jora. Operasyon jemogow ye kunnafoni jensen fan bœs fe, koizini be feereli bolo kan. Sosiyete do nan'a laje; o ta ma bo. O kofe, san 1994, okutburukalola, somepaki fana y'a jira ko a b'a san, olu fana ta ma bo.

An be don min na, i ko bi, izini jolen don ten. A te baara la; mogowere ma bo a k'o; wa, jamana izinikojew minisiriso fana ka kuma ma men a k'o la. Nin ko koni ye kononafliko dan de ye ! Ka nin jnogonna nafolomafenba numan joten, k'abila a ka tige ten ! Nin ye kabako ye ! Sisan, ni donna izini kono, ite fosi ye jinew ni totow k'o. Mogo min be izini jemogoya la bi o ye Siyaka Kulubali ye. Ale y'a jira an na, ko ni izini ma baarakelaw san damado nataw kono, fije be bila masinw na, k'a sababu ke moteri joli ye.

O koson, an be wele bila jamana jemogow ma, u ka feere jini Joro iziniko la. O kofe, an be wele bila jamana nafolotigiw ma, ni mogo min b'a fe ka izini in san, walima k'a luwanse, o tigi ka se Ofisiri la, Segu. Iziniko jenabobagaw be yen.

Basiru Kulubali
Jero bamanan Segu.

CEKUMALA YE KOORI TONI

129.780 SORO SAN 1995

Cekumala be Garalo arondisman na, Buguni kafo kono, Sikaso mara la. Dugu in sigilen don dabakala kan : no, kaba, koori, anifene wrew seneli. Cekumala kera duguyiriwatonye san 1993, Ala ni balikukan sababu. An ye baarakemin en caman soro. An ye kalanso fila, magasan kelen, ani barazi kelen jo. Duguyiriwatonye kera sababu ye ka nin baarraw bœs sabati. San 1993, Cekumala ye koori toni 98.090 soro; san 1994 : toni 98.375 ; san 1995 : toni 129.780, Ala ni «CMDT» ka baarakelaw, k'a d'a kan «CMDT» ye kalansen caman don an koro, seneyiriwali siratige la.

Bakari Mariko
Peselikela
Cekumala-Garalo-Buguni

Yele be hadamaden ka keneya sabati

Lamerkenw ka keneyako dönnibagaba döwy'a jira, kosa in na; ko yele ka fisa hadamaden ma kosebe.

Nininikela ninnu ye hadamaden kulu fila sugandi, k'olu joli ta. Kulu fölo mögöw sigilen tun don yörönin kelen, k'u sumu nogon kanten. Kulu filanan mögöw bötö tun don yelekow fileli la, jenajeso dö kono.

Dönnibagaw kelen ka jekulu fila mögöw joliw da nogon koro, k'u laje, k'u segsege kosebe, u y'a kolosi ko nafalan minnu be hadamaden joli la, n'a ka baara ye farikolo lakanali ye, kókanfenw törcö ma, i n'a fo banaw n'u nogonna, olu tun ka ca kosebe kulu filanan, mögo nisondiyalenw joli la, katemen kulu fölo, mögöfarisalenw joli taw kan. Dögötöröw ka fo la, yele be dimi kele ka bo joli la; a be dimi kunben fana.

A meenna, mögöw tun b'a kalama ko yele be hadamaden senuku barikaya, ka laban ka nogoya don fiye donni n'a boli la, fogonfogon kono, ani joli bolili la farisogo kono.

Otemennen kofe, yele be fasaw lafiyalı minke; ofana ka fisa kosebe kolocitow ni konoganbagatow ma. Nin b'a jira ko nafaba b'an ka koteba tulonw ni nsiiriñw an 'an ka laadala tulon camanwew, minnu be mögöw layele kosebe. Yele y'a dama fura ye!

Kuna te bana ye tugun min be mögöw mago sa

Bana min ye kuna ye, ni döw b'a wele ko bana wali bagi, o te bana ye tugun min be mögöw mago sa. O söröla dije jamaw bëe lajelen ka keneyakow nénaboyero «OMS» dönnikelaw, a nininikelaw, a dögötöröw, a mögo faamuyalenw ni foniserew ka cesiri de fe. Olu de jera ka furakelicogo lakika sörö kunatow

la, n'o be wele ko polisimiyoterapi (PCT) min ye fura suguya saba nagaminen ye nogon na k'a banakisë faga. O de kera sababu ye ka furaw lase jamanaw duguw kono, dije yoro bëe la. Ode kera sababuye ka dansigi kuna ka tijeniw la. Nka a baara ma ke don n'a dugujeko ye. A meenna senna bawo, a fura saba sifileli min tun be ka ke furakelicögöw la san caman kono, o bilala bolo kelen kan, k'a ke dögötöröw sago ye san 1980 waatiw la. Otuma ni ninan ce, dögötöröw ye fen caman minnu sementiya, olu döw file : A fölo u y'a jira ko kunato mögo miliyon

12 minnu tun be dije kono san 1984, mögo miliyon 8 keneyara olu la; ko sanni san 2.000 ka se, kunato hake laban bëna ke mögö kelen dörön de ye, mögö kulu 10.000 cero; ko kuna mana juguya cogo o cogo, a furakelicögö temen san fila kan.

A filanan, u y'a jira ko kuna ye mögo minnu farikolo tije, k'u desé ka mago ne u yere ye, o be ben mögo miliyon 2 hake ma; ko kunato mögo 1.260.000 minnu lakodónnen be sisan, mögo 940.000 tugulen be furakelicogo kura in na, n'o ye polisimiyoterapi (PCT) ye.

A sabanan, u y'a jira ko kunato ka ca jamana 60 nogonna de kono, k'olu jamanaw la, Endu jaman ta ye mögo 543.000 ye; Berezili, mögo 138.000; Endonezi mögo 42.000; Miyanmari, mögo 21.000; Nizeriya, mögo 17.000; ko kuna be mögo miliyon tilance hake de mine san o san, dije kono.

TERE KA DI SHE YE KOSEBE

An bëe lajelen ye fen do kolosi an ka sigidaw la. Sanga ni waati bëe n'i ye bagankulu ye yoro o yoro la, a ka c'a la, i b'u ni kono döw sörö sörögötörö. Kungosogowfana b'ocogokelen na.

Kono ninnu tögöw n'u suguyaw ka ca : Ngunanjew ni terebökönöninw, ani misigenkönöw ni faligenfulaninw n'u nogonna caman wew.

Döw jelen don; döw finnen don. U te yaala baganw nofe gansan. Danfen bëe n'a ka dahirime sörögötörö. Terebewe balo baganw joli la; nin kono fana ka dumuni mandi do ye tere ye. Terebunkönöw be bagan lafiya kosebe, k'a ka keneyya sabati.

Keniya bagandögötöröw y'u nogonna nin wale fe, ka sörö k'a nogonna do laben k'o ke sokönöko ye. Bagandögötöröye misi kelen, walima saga kelen dayorö hake sinsanw dilan, k'u nogona do laben na; ka donda fitinin do bila sinsanw na. Okofe, u ye shemarayoro do jo sinsanw kofe, ka sörö ka shew temensira hake boka t'o ben sinsanw donda fitinin ma.

O la, shew be to ka don sinsanw kono, ka taa terew nini baganw farikolo n'u tulokonona na. A sabatira ko she kelen be se ka tere keme fila kunun lere saba kono.

Bagandögötörö ninnu y'a jira ko sanga ni waati bëe, shew ka kan ka labo sinsanw kono, walasa dumuni yele malo ka nogoya u kono, ani k'u ka duntaw falen-falen. U ka dumuni bëe lajelen man kan ka ke tere dörön ye.

N TE SIRAN, AJORE TEN NA !

Ka tilema ke ka forow kala ce, k'u suma, k'u ntugunw ci, k'u wuli, ka laban k'u dan. N'u falenna, k'u kɔrosiñe, ka soro k'u nɔgɔ don, ka tila k'u kɔrola sene kokura. O baara dɔw ni furakeli be don nɔgɔn na.

Nin bɛs kɔfɔ, koɔribɔ be soro ka damine ; o ye tilema baara sɔrɔlén ye sa de ! O fana ni sannifeere be dorogo nɔgɔn na. Ne b'aw nininka, «CMDT» nɛmɔgɔw ! Koɔri kuru jateli kun ye mun ye okutoburukalo la? Ne hakili la a kun do ye koɔri girinya ka se ka dɔn, ka soro ka wuli a wariko nɛninini fe joona, sanni sannifeere ka dabo.

Nka, n'a fora k'o te mago ne; o tuma aw kana an tooro ni sumaniw ni jate lankolonbow ye ! Aw y'an to yen, an ka an ka baara werew ke u kedonw na. Bawo, n'a fora ko hadamaden ka seliw bɛs lajelen ke, ka soro dɔrɔmè kelen t'i kun, i ka san ma goya wa ?

Sunkalo mana se, ko wari te yen; selidennin mana se, ko wari te yen; seliba mana se, ko wari te yen. San laadalakobaw bɛs lajelen be temen nin cogo la ten. Ko wari te yen ! Noweli ni Paki fana mana se, ko wari te yen. Ne b'a jira aw la, aw ka faamu kosebe, ko aw ye denbatigiw ye cogo min na, anw fana ye denbatigiw ye o cogo kelen na. Jekabaara te ne, fo an k'an kɔfile nɔgɔn na. Anw b'aw ka ko bɛs kalama ! An ka hine nɔgɔn na. An kana nɔgɔn magɔw sa.

Aw y'a fo ko ne ko ten ! Ajore te n na; wa fen fana te bo a la ! Ala sago, aw sago; Ne ye sənəkəladen ye; ni ne ma nin fo, jɔn b'a fo ?

Adama Dawuda Sangare
Jumazana Koɔebugu Fana.

FOLCOMGOW TUN BE DANBE MAKARAN

An k'an yere dɔn, k'an miiri bi la ka taa mogokorobaw ma, minnu be dugukolo jukɔro bi. Olu ka waati la, danbeko tun be senna. Fen o fen be danbe tine, u b'u yoro janya o la, o mana ke fen o fen ye dugukolo kan. Folcomgow tun be dannaya walew sama, ko saya ka fisla ni malo ye. U siranna malo ne, ka saya ta. U taabolow bɛs lajelen tun ye dannaya

walew ye, u ni nɔgɔn ce, sira bɛs fe. Folo maakɔrow tun be furu ke kelenya, dannaya, ani ben kɔno. Furu lankolon tun te ke abada. Denmisènw tun be bonya ta, ka maakɔrow sègèrè; maakɔrow tun be hadamadenya sira jira denmisènw na, ka sira numan d'u kɔro. Ben, kelenya, ani kotoñogɔntala tun be yen.

Folo maakɔrow tun te seli; u tun te jaga bo. Nka dannaya tun b'u ni nɔgɔn ce. U tun te nɔgɔn furumuso kanu abada; u tun te danbe lagosi fewu.

Yaya Dugutigi Togola.
Gana-Kula-Banko-Doyila

JAMANADENW KA SABALI KA MIIRI

N'an tun y'a faamu kabini tumajan ko yere ta kunba ye danbe makaranni ye, an tun ka kan k'an nɛsin an ka kanw kalanni ma. Sisan tun t'an soro tan !

Bi, mɔgɔ si te mɔgɔ si fe. Bɛs ko k'a sama ka ke i kelen kan. Ala k'an kisi o ma ! Jamana te se ka bo nɔgo la abada, fo fasoden bɛs lajelen ka je ka baara nafamaw ke jamana kɔno, tine kan. Hadamadenw ka kan ka sabali. N'i y'i miiri i bənbaw tile la, ka n'a ye k'olu si te dije kono; k'olu taara yoro min na, n'o ye lahara ye, i yere be taa ye. N'an bɛs y'a don ko an bɛs lajelen be segin ka taa Setigi ma, n'o ye Ala ye, an ka kan ka sabali.

Bi, mɔgɔ te nɔgɔn fe tugun. Folomgɔw

tun be nɔgɔn fe. U tun mana ben fen o fen kan, o tun te wuli abada. U bɛs tun be nɔgɔn gasi sigi, ce fara muso kan. Furumusow tun b'u cew labato kosebe ; u denw barikalen tun ka ca, k'a sababu ke denw tun ye ben ani kelenya denw ye. Ben te yɔrɔ o yɔrɔ la, konuman fansi te yen.

Dirisa Fonba N°1
Balikukan karamogɔ kula. Joyila.

POYI : Netaa

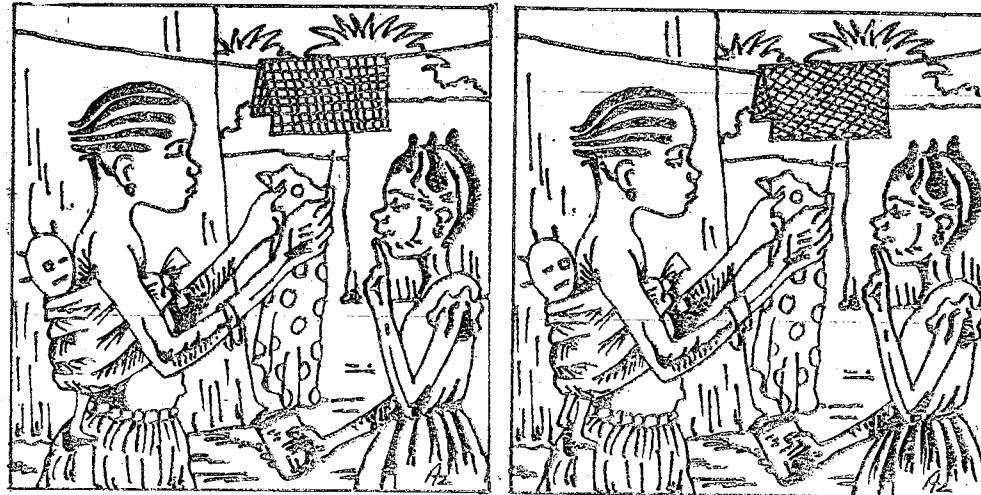
Mun be kibaru yiriwa ?
Kibaru kanubagaw de be kibaru yiriwa,
An'a lafasabagaw, Mali kɔno, an'a kɔkan.
N balimake ani n balimamuso,
E te kibaru dɔn wa ?
Na ! n ka kibaru kof'iye.
Kunnafonidiseben don,
min dilannen be bamanankan na,
n'a be bɔ kalo o kalo ka nɛsin
kibaru kanubagaw ma,
ka jamana kɔnɔkɔw, ani jamana were
taw walawanwal.
Nsirinw, ntalenw, kuma kɔrɔmaw,
duguw kunnafoniw,
kibaru kera sababu numan ye
an ka nin caman dɔn !

Siyaka Kumare
Balikukan karamogɔ
Fiyena, Kulukɔro mara.

TULON

Nin desen fila dilanbaga y'a dab'a kama, ka fili 10 k'u la. A y'olu nini.

muscɔrs min be bolɔ kɔnd. 9 - nɔgɔtigl min be numan fe, o kere kelen. 10 - jirimaanin fe kelen.
misiell min be tegɛ kɔnd. 6 - bololamege min be bolɔ la. 7 - dennum min be numan fe, o fe. 8 -
1 - muscɔrs dulonnen. 2 - buwati min be tegɛ kɔnd. 3 - djabu tiliw. 4 - jirimaanin sen kelen. 5 -

Kɔrɔ :

Fode Kuyate faatura

Mali jeliw la sigidoolo do tun ye Fode Kuyate min ye, o faatura okutburukalo tile 24 don, k'a si to san 38 na. A faatura sigidoolo fila wère kofe, minnu fana ye diné to, ka tugu nɔgon nokan. A folo ye Hawa Darameye. Ofaatura zuluyekalo tile 21 don, k'a si to san 50 la. A filanan ye Sidiki Jabate ye. O faatura setanburukalo tile 29 don, k'a si to san 74 na. Jatemine la, nin jaaraba saba faatura kalo 4 furancé doron de kono. Ob'ajira ko saya dadigira seko ni dɔnko tigilamogow la ninan san 1996 kono. A dadigira olu la, nka, a kera dusukasi ni tijenye jamana denw bée bolo, k'a masoro, a saba bée tun kokadi mogow ye ka d'u secogo la u ka jeliya baara la. A kelen si togo ma dan soda la. U bée ye Mali kunnawolo Afiriki ani diné jamanaw bée kono. Uy'ujyɔrɔminen fasasobaara la, sekondɔnkosiratige la, n'o ye dɔñkilida ye, ani foli ni jaaraya yere.

Fen min ye Fode Kuyate ka saya ke dabalibanko ye, k'a kunanya, o y'a ka funankeninya ye. A ye dɔnkili da cogo o cogo, ka kaseti caman bɔ cogo o cogo, ka diné yaala cogo o cogo, ka togo ni fen soro cogo o cogo, a m'a ka jeliya ni si ta. A sara joona, ka soro a mago be diné na, diné yere mago b'a la. A sara ka soro a ma tila a kɔntaw foli n'u waleyali la. A taar'i da n'olu ye lahara. O n'a taa bée, a ye kensba t'a kɔ, n'o y'a furumuso mandi Jaminatu Kuyate n'a den 4 ye. Fode ni Jami tun be nɔgon fe cogo min na u ka furu kono, o nɔgon ye ka gelein turunçgonya la, tarafinna kono. Ode be Jami jore don mogo la. Nka, fen min ka di Ala ye, a b'o de ke. Ode kera Fode bɔsili ye Jami la. Ala kallimaniya di Jamiani Fode kɔmogɔ tow bée ma. Ala ka hine Fode ani banbagatow bée la.

KOROKUN YEJEMAJOYE

Nin kera Masaké do ye. A y'a ka so jo k'a ban pewu tuma min na, a ye dugumogow bée wele ka na a ka so file. Bée ko : << So jena; so jena ! >>.

Masaké dalen tun don a ka baramuso la, k'a sababu ke muso in tun ka di a ye kojugu. Baramuso nana so laje, ka soro k'a kanto Masaké ma : << aa ! Masaké, so in ma ne kosebe; yɔrɔ do b'a je >> Masaké k'o ye mun ye? Baramuso y'a jaabi : << N'i ye fen bée lajelen joli ke ka so in negeñ, a b'e ne kosebe ka temen kɔrɔlen kan >>.

Masaké k'o ye tijenye. Aye fen bée wele ka n'a ka so kono. Fen bée nana Masaké ka so, k'a toto dugamasakorɔkelenye. Bée ko dugamasakorɔ ma na folo; ko a b'e su ye bi Masaké fe.

Dugamasakorɔ nalen, Masaké y'a nininka : << Ne ka wele ma se e ma wa ? >> A ye Masaké jaabi : << wele sera ne ma. Nka, ne nato y'a soro mogɔ fila ye nɔgon sɔsɔ, fo k'a laban ke kele ye. Do ko muso ka ca ni ce ye; do ko muso man ca, ko ce de ka ca ni muso ye. Ne desera u la. >>

Masaké ye dugamasakorɔ nininka ko yala ale ye mun fo mogɔ fila ninnu ye. Dugamasakorɔ ko Masaké ma : << Ne ko cebakorɔ man kan ka musobakorɔ ka kumakan minε; n'o te i be ke musobakorɔ ye >> Nin kuma folen dugamasakorɔ fe, Masaké ye fen bée labila. Ako fagali ma bo. Masaké ka baramuso kumakan wulila nin cogo la.

Nin temennen kofe, ne be foli ani barikada ke ka lase Saliya kumare ma, Merijela dugu kono. Saliya kumare kera sababu ye kakibaru sèben sɔrɔli nɔgoya a kalanbagaw bolo Banan kono. Kalo o kalo, an be kibaru santa soro a bolo.

N be Ala deli, Saliya ka baara ka taa ne. N be Yɔro Sali fana fo, k'a d'a kan ale de b'anw ka batakiw lase kibaru nɛmogoyaso la. N be kibaru baarakelaw bée fo.

Jofan Togola
Kokala-Dogo-Buguni

DENMUSO KA CENE B'A TO A WOLOFA K'A FURU WA ?

Nin kera ce do ye. Nafolotigiba tun don. Muso ni denwfana tun b'a bolo. Ce in nana denmuso do soro. Denmuso n'a ka cene wolola; cene dan tun y'a ta ye. Ce in ko ale denmuso in ce ka ni cogo min na tan, a t'a di ce ma. Ale yere b'a furu.

A ye karamogo do nininka, ko ni mogo min woloden musoman ce ka ni, n'i t'a fe k'a di ce wère ma, ko yala i yere be se ka a furu wa ? Karamogo ke ko o te daga. Kabako cekoroba ye waajulikela do nininka. O fana ko a te daga. Alimami ko ce kana son ka mogɔ nininka nin kuma sugu la ; ko diŋe lamini bée lajelen na, a tēna mogɔ soro min b'a fo a ye ko wale in dagalendon, ko a b'e sek'a yere denmuso furu.

Cetora ten ; a ma mogɔ soro, fo don dɔla, a ni mɔrike do ye nɔgon kunben. A ye kuma nɛfɔ ye. Mɔrike ko cekoroba ma, ko ale be se ka sariya tige ; nka, fo a ka wari d'ale ma, walasa a ka jama wele furu in siriyo la.

Ceyewaatandi mɔrike ma, k'oye awansi ye. O kelen, mɔrike ye karamogow ni maa gansan caman wele. Tuma min na jama kafora, n̄nunjunukan cayara. Bée be k'a fo : Nin te daga ; nin te daga. Dow ko mɔrike ka kan ka faga; dow ko silame te ; dow ko a ma kalan.

Mɔrike ko silame w ka sabali. Ko jalakili be ke sariya tigelen kofe. Ce ko a b'a denmuso furu ; ale mɔrike ko a b'e daga ; min don sisan, silame w ka ce nininka, n'a be sun, n'a be seli, n'a be jagabo. Silame w ye ce nininka. A ko ale te sun, a te seli, a te jagabo, ko wa silame yere ko man di ale ye. O kelen, mɔrike y'i kanto jama ma. «Nin ko in te daga, o be fo silame de ye ; mogɔ min niyɔrɔ te lahaba, n'o tigi m'a niyɔrɔ nini diŋe na, a b'a soro yɔrɔjumen na ? Aw y'en ka kuma kɔrɔ faamu wa ?».

Bée lajelen ko kuma faamuyara, ko ce denmuso furuli be daga ce ye. Mɔrike ta kera tijenye ; sabu ale y'a faamu. Jama tun m'a faamu.

Musa Kulubali
Moti Dingekono.

"AMAP" kuntigi
Gawusu DARABO

Mali kanw kunnafoni sebenw
baarada kuntigi
Nianze Samake

Kibaru

BP : 24 Telefoni: 22-21-04

Kibaru Bugufiye Bozola

Bamako - Mali

Dilanbagaw ni sebenbagaw kuntigi

Basiriki Ture

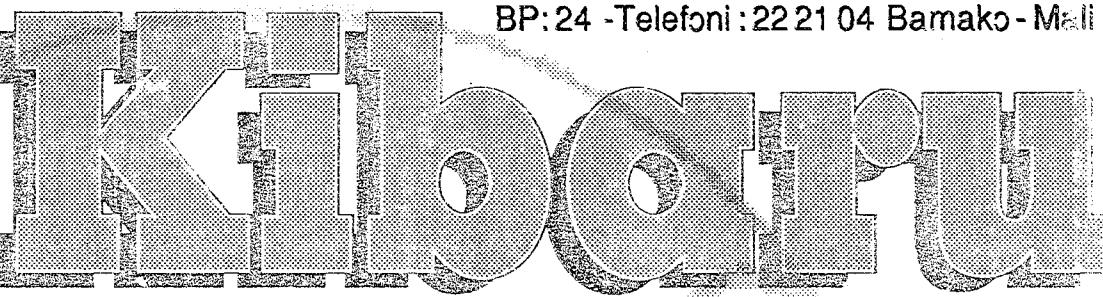
Sebenbagaw kuntigi

Baadama Dukure

Labugunyoro: Kibaru gateidian baarada

Bolen Hake 16 000

1997

JANVIER						
NTE	TARA	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
			1	2	3	4
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

FÉVRIER						
NTE	TARA	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

MARS						
NTE	TARA	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

AVRIL						
NTE	TARA	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

MAI						
NTE	TARA	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

JUIN						
NTE	TARA	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
					1	
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29

JUILLET						
NTE	TARA	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

AOUT						
NTE	TARA	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
			1	2	3	
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

SEPTEMBRE						
NTE	TARA	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

OKTOBER						
NTE	TARA	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
			1	2	3	4
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

NOVEMBRE						
NTE	TARA	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
				1	2	
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

DECEMBRE						
NTE	TARA	ARA	ALA	JUM	SIB	KAR
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

A'ye Kibaru san, balikukalanden jolenw ka kunnafonisében dafalen don

San kelen nimmor 12 songo ; Mali kono = Dorome = 300 Afiriki kono = Dorome 600 - Jamana wersw = Dorome 1000